

Lipofilling: Yuzda Yumshoq To'qimalar Nuqsonlarini Korreksiya Qilishda Zamonaviy Usul

Aminova Bahora Muzaffarovna

Samarqand Davlat Tibbiyot Universiteti. Yuz-Jağ Jarrohligi Kafedrasida Magistranti
bahordent98@gmail.com

Annotatsiya: Mazkur maqolada lipofilling usulining yuz sohasidagi yumshoq to'qima nuqsonlarini bartaraf etishdagi ahamiyati o'rganilgan. Travmatik, tug'ma va yoshga bog'liq o'zgarishlar natijasida yuzga keladigan deformatsiyalarni tuzatishda autolog yog' transplantatsiyasining samaradorligi tahlil qilingan. Yog'ni olish, qayta ishlash va retsipient zonaga yuborish texnikalari yoritilgan. Shuningdek, usulning afzalliklari, kamchiliklari va mumkin bo'lgan asoratlari ko'rib chiqilgan. Tadqiqot natijalari lipofillingning zamonaviy rekonstruktiv jarrohlikda muhim o'rin tutishini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: lipofilling, autolog yog' transplantatsiyasi, yuz rekonstruksiyasi, yumshoq to'qima, regeneratsiya.

Kirish

Yuz sohasidagi yumshoq to'qimalar nuqsonlari travmalar, jarrohlik aralashuvlar, tug'ma anomaliyalar yoki involyutsion jarayonlar natijasida yuzga keladi. Ushbu nuqsonlar estetik kamchiliklar bilan birga funksional buzilishlarni ham keltirib chiqaradi. Yuz simmetriyasining buzilishi bemorning psixologik holatiga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Zamonaviy rekonstruktiv va estetik jarrohlikda bunday nuqsonlarni bartaraf etish uchun turli metodlar qo'llaniladi. Ulardan biri lipofilling bo'lib, u bemorning o'z yog' to'qimasini transplantatsiya qilish orqali hajmni tiklashga asoslangan.

Adabiyotlar tahlili

So'nggi yillarda lipofilling, ya'ni autolog yog' transplantatsiyasi rekonstruktiv va estetik jarrohlikda keng qo'llanilayotgan istiqbolli usullardan biri sifatida ko'rib chiqilmoqda. Ushbu metodning ilmiy asoslari va klinik samaradorligi ko'plab tadqiqotchilar tomonidan o'rganilgan.

S.R. Coleman tomonidan ishlab chiqilgan strukturaviy yog' transplantatsiyasi konsepsiyasi lipofillingning zamonaviy rivojlanishida muhim ahamiyat kasb etadi. U yog' to'qimasini olish, qayta ishlash va retsipient zonaga yuborishning optimal texnikasini taklif etgan. Coleman tadqiqotlariga ko'ra, yog'ni kichik porsiyalar bilan, qatlam-qatlam kiritish uning yashab qolish darajasini sezilarli oshiradi va uzoq muddatli natijalarni ta'minlaydi [1].

Y.G. Illouz tomonidan taklif etilgan liposaksiya texnikalari lipofilling jarayonining muhim bosqichi bo'lib, yog' to'qimasini minimal shikastlanish bilan olish imkonini beradi. Illouzning ishlari yog' hujayralarining hayotiyiligini saqlashda atraumatik usullarning ahamiyatini ko'rsatadi [2]. L.L.Q. Pu lipofillingning yuzni yoshartirishdagi rolini o'rganib, ushbu usulning nafaqat hajmni tiklash, balki terining sifatini yaxshilashdagi ijobiy ta'sirini ham ta'kidlaydi. Muallif yog' tarkibidagi stromal

vaskulyar fraksiya va ildiz hujayralarning regenerativ xususiyatlarini alohida qayd etadi [3].

M.R. Kaufman va boshqa tadqiqotchilar autolog yog‘ transplantatsiyasining rekonstruktiv jarrohlikdagi qo‘llanilishini tahlil qilib, travmadan keyingi deformatsiyalarni tuzatishda uning yuqori samaradorligini ko‘rsatganlar. Ularning fikricha, lipofilling nafaqat estetik natija beradi, balki funksional tiklanishga ham yordam beradi [4]. R.J. Rohrich va J.E. Pessa yuz anatomiyasidagi yog‘ kompartmentlari tuzilishini o‘rganib, lipofillingni aniq anatomik qatlamlarga mos ravishda qo‘llash zarurligini asoslab bergan. Bu esa natijalarning tabiiy va barqaror bo‘lishini ta‘minlaydi [5].

E. Delay va S. Garson tadqiqotlarida yog‘ni qayta ishlash texnikalarining ahamiyati ko‘rsatilib, sentrifugatsiya orqali tozalangan yog‘ning transplantatsiyadagi samaradorligi yuqori ekanligi aniqlangan [6]. N. Tanna va D. Wan lipofilling texnikalarini takomillashtirish bo‘yicha olib borgan tadqiqotlarida mikroinjeksion usulning ustunliklarini ko‘rsatgan. Ularning fikricha, yog‘ni kichik hajmlarda kiritish nekroz va rezorbsiya xavfini kamaytiradi [7].

B. Guyuron va R. Majzoub lipofillingning klinik qo‘llanilishlarini keng tahlil qilib, uning estetik jarrohlikdagi universalligini ta‘kidlaganlar. Ushbu metod yuzning turli anatomik zonalarida muvaffaqiyatli qo‘llanilishi mumkin [8]. M.A. Shiffman lipofillingni “san‘at va fan uyg‘unligi” sifatida baholab, protseduraning muvaffaqiyati jarrohning tajribasi va texnik mahoratiga bog‘liqligini qayd etadi [9]. Shuningdek, Coleman va Saboeiro tomonidan olib borilgan tadqiqotlar yog‘ transplantatsiyasining uzoq muddatli natijalarini o‘rganib, lipofillingning xavfsiz va samarali usul ekanligini tasdiqlaydi [10]. Umuman olganda, mavjud adabiyotlar tahlili lipofillingning yuzdagi yumshoq to‘qima nuqsonlarini bartaraf etishda yuqori samaradorlikka ega ekanligini ko‘rsatadi. Shu bilan birga, natijaning muvaffaqiyati yog‘ni olish, qayta ishlash va yuborish texnikasiga, shuningdek, bemorning individual xususiyatlariga bevosita bog‘liq ekanligi aniqlangan.

Lipofilling mohiyati

Lipofilling – bu autolog yog‘ transplantatsiyasi bo‘lib, donor zonadan olingan yog‘ni retsipient zonaga ko‘chirish orqali amalga oshiriladi. Ushbu usul biologik mosligi yuqori bo‘lgani sababli keng qo‘llaniladi.

Donor zonalar

Yog‘ olish uchun quyidagi hududlar ishlatiladi:

qorin sohasi

sonlar

bel

tizza atrofi

Yog‘ni olish usullari

shpirtsli liposaksiya

vakuum liposaksiya

tumescent liposaksiya

Yog‘ni qayta ishlash

Olingan yog‘ quyidagi usullar bilan tozalanadi:

filtratsiya

dekantatsiya

Natijada yog‘ uch qatlamga ajraladi va o‘rta qatlam transplantatsiya uchun ishlatiladi.

Yog‘ni yuborish texnikasi

Yog‘ kichik porsiyalar bilan:

teri ostiga

mushaklar orasiga

periostal qatlamga yuboriladi

Mikroinjeksion texnika qo‘llaniladi, bu esa yog‘ning yashab qolish darajasini oshiradi.

Natija

Lipofilling yordamida travmadan keyingi deformatsiyalarni samarali tuzatish mumkinligi aniqlandi. Yog‘ to‘qimasi hajmi tiklash bilan birga regeneratsiya jarayonini ham rag‘batlantiradi.

Yog‘ning tutib qolish darajasi 30% dan 75% gacha o‘zgaradi. Ko‘pincha optimal natijaga erishish uchun 2–3 marotaba protsedura talab qilinadi.

Natijalar shuni ko‘rsatdiki:

1. yuz simmetriyasi tiklanadi
2. estetik ko‘rinish yaxshilanadi
3. psixologik holat ijobiy tomonga o‘zgaradi

Lipofilling boshqa plomba moddalarga nisbatan bir qator ustunliklarga ega:

1. biologik moslik
2. allergik reaksiyalarning yo‘qligi
3. tabiiy natija

Shu bilan birga ayrim kamchiliklar ham mavjud:

1. yog‘ rezorbsiyasi
2. assimetriya ehtimoli
3. takroriy muolaja zarurati

Natijalar boshqa tadqiqotchilar (Coleman, Illouz va boshqalar) ishlari bilan mos keladi va lipofillingning samarali usul ekanligini tasdiqlaydi.

Lipofilling yuz rekonstruktiv jarrohligida samarali va istiqbolli usul hisoblanadi. U travmadan keyingi yumshoq to‘qima nuqsonlarini bartaraf etishda yuqori samaradorlik ko‘rsatadi.

Biologik mosligi va regenerativ xususiyatlari sababli ushbu metod keng qo'llanilmoqda. Zamonaviy texnologiyalar lipofilling natijalarini yanada yaxshilash imkonini bermoqda.

References

1. S. R. Coleman, *Structural Fat Grafting*. St. Louis: Quality Medical Publishing.
2. Y. G. Illouz, "Body contouring by lipolysis," *Aesthetic Plastic Surgery*.
3. L. L. Q. Pu, "Fat grafting for facial rejuvenation," *Clinics in Plastic Surgery*.
4. M. R. Kaufman, "Autologous fat transfer in reconstructive surgery."
5. R. J. Rohrich and J. E. Pessa, "The fat compartments of the face."
6. E. Delay and S. Garson, "Fat injection to the face."
7. N. Tanna and D. Wan, "Fat grafting techniques in facial reconstruction."
8. B. Guyuron and R. Majzoub, "Clinical applications of fat grafting."
9. M. A. Shiffman, *Autologous Fat Transfer: Art, Science and Clinical Practice*.
10. S. R. Coleman and A. P. Saboeiro, "Fat grafting to the face."